

INTRODUCCIÓ

Joaquim TORRES

L'existència d'un número monogràfic de TSC dedicat a Andorra constitueix una bona ocasió per treure a la llum tot un conjunt d'informacions i reflexions sobre la llengua en aquest país que altrament seria difícil que es trobessin agrupades en una mateixa obra. Com que, a més, alguns dels articles fan referència a un seguit d'altres obres sobre el mateix tema, el llibre pot representar un punt de referència important per als que vulguin conèixer la situació de les llengües a Andorra als voltants de l'any 2000.

Els articles inclosos són de diferent caire. Diversos d'entre ells s'ocupen d'actuacions de l'Administració andorrana en favor de la llengua, uns altres ofereixen informacions i reflexions basades en treballs de camp i d'altres s'ocupen del corpus lingüístic. És un conjunt variat, que globalment ens informa de manera bastant completa sobre els diferents aspectes de la qüestió lingüística a Andorra.

Els treballs que es refereixen a actuacions de l'Administració són els més nombrosos. Un d'aquests és el portat a terme per Marta Pujol i Jenny Vila, integrants del Servei de Política Lingüística, òrgan de l'Administració andorrana per a la potenciació del català. L'article s'ocupa de les activitats portades a terme per aquest organisme. Hi parlen de les campanyes organitzades, de com s'ha ajudat a la difusió de la legislació lingüística, de l'assessorament lingüístic i de les activitats d'altres entitats en favor de la llengua.

Un altre article d'aquest tipus és l'efectuat per Maria Teresa Cairat, antiga responsable de l'escola pública andorrana. Hi explica la història i l'organització lingüística d'aquesta escola, que va ser creada fa uns anys per l'Administració andorrana i que inclou actualment des de la secció maternal fins al batxillerat.

Pel que fa al camp universitari, hi trobem un article d'Andreu Bauçà, que ha estat uns quants anys lector de català a la Universitat Carolina de Praga, per compte principalment del Govern andorrà. Hi explica de manera força completa les nombroses activitats en favor de la llengua catalana i de la difusió d'Andorra que ha portat a terme com a lector. També ens indica els plantejaments, prou elaborats, que estan a la base de la seva actuació.

El marc jurídic és tractat en un article de Pere Cavero. Hi parla de la legislació sobre la llengua, dels reglaments que s'hi refereixen i dels requisits per a la contractació de personal en diferents organismes públics andorrans. També s'ocupa dels tractats internacionals en què ha intervingut Andorra, ja que aquesta intervenció comporta que els tractats esmentats hagin de tenir una versió oficial en català.

Els cursos de català per a adults són l'objecte d'un breu article, el de Joan Ramon Marina, cap de formació d'adults al Ministeri d'Educació. Parla en primera persona de les activitats oficials de formació d'adults a Andorra i fa algunes consideracions sobre els objectius, molt ambiciosos per al català, que considera que hauria d'aconseguir la política lingüística.

Els treballs referents a actuacions de l'Administració es completen amb un article bastant extens de Xavier Rull sobre el Nomenclàtor d'Andorra. Hi explica diversos aspectes de la qüestió toponímica en les societats modernes i la manera com el Govern andorrà està afrontant la qüestió. Sobretot amb la creació d'una Comissió de Toponímia d'Andorra, de la qual indica les característiques.

Els articles basats en treballs de camp són quatre. Tres que consisteixen en l'exploració d'un recull de dades i un que tracta d'un tipus determinat d'enquestes. Entre els primers hi trobem una recerca de Josep Manel Ballarín basada en una enquesta qualitativa. S'ocupa bàsicament d'estudiar les relacions entre els usos lingüístics i la pertinença als grups nacionals presents en la societat andorrana.

Un altre article basat en un treball de camp és el de Javier González-Casallo, en el qual es mostren les dades principals de l'enquesta impulsada el 2004 pel Servei de Política Lingüística sobre els coneixements i els usos lingüístics de la població. Va ser portada a terme pel mateix autor. És la tercera d'una sèrie d'enquestes amb el mateix format promogudes per l'Administració andorrana.

L'obra també inclou un article d'Ernest Querol, de la Universitat Oberta de Catalunya, en el qual es mostren els resultats d'una enquesta efectuada per l'autor a Andorra. Es tracta d'un treball del tipus dels efectuats per ell en diversos territoris, amb el mateix model, en els quals estudia aspectes sincrònics i diacrònics decisius de la realitat sociolingüística a través de la informació que li proporcionen els joves que tenen al voltant de 16 anys.

Hi trobem així mateix un estudi de Joan Micó, director del Centre de Recerca Sociològica de l'Institut d'Estudis Andorrans, en el qual fa un recull de les enquestes sociolingüístiques efectuades a Andorra. Presenta les enquestes, les emmarca en el marc sociolingüístic del país, fa consideracions sobre els motius d'haver-les promogut i presenta les principals dades.

El llibre inclou també dos treballs sobre el corpus lingüístic. Un d'ells és de Marina Solís i Laura Puigdomènech. S'hi fa una proposta de llibre d'estil per a la televisió pública andorrana, amb l'objectiu d'adequar el model de llengua que s'hi vehicula a la varietat del català d'Andorra, el nord-occidental, així com al mitjà audiovisual.

L'altre treball sobre el corpus, que clou la secció monogràfica, és de Lídia Rabassa, de la Universitat de Toulouse-Le Mirail, i s'ocupa del variacionisme d'un mot: el verb "batre" en català d'Andorra. S'estudia aquesta variació des d'un punt de vista espacial, en sis localitats andorranes, i en el temps, ja que s'enquesten tres generacions.

Esperem que el volum sigui útil per als estudiosos de la llengua catalana en els seus diversos aspectes i també per a aquells que desitgin conèixer millor les circumstàncies que condicionen una faceta tan important de la vida social i de la realitat col·lectiva d'Andorra com és la seva llengua oficial.